

Pozemková reforma

Základem pozemkové reformy po únoru 1948 se stal **zákon o nové pozemkové reformě č. 46/1948 Sb.**, kterým došlo k naplnění zásad tzv. Hradeckého programu. Ústavodárné národní shromáždění jej přijalo již v březnu 1948. Zákon omezil vlastnictví půdy na 50 ha na jednotlivce a u ostatní půdy nařizoval tzv. nucený výkup, tj. zvláštní způsob vyvlastnění za náhradu. Stanovená náhrada však často nebyla poskytována. Vykoupený majetek spravoval Národní pozemkový fond. Ten pak půdu přiděloval uchazečům, kteří byli povinni na přidělené půdě osobně pracovat s péčí řádného hospodáře.

Na jaře 1949 byl přijat zákon o jednotných zemědělských družstvech, který měl odstranit dosavadní formy zemědělského podnikání. Nová, jednotná družstva měla být lidová a dobrovolná. JZD se stala právníckými osobami s velmi silným postavením. Kromě scelování pozemků, podpory mechanizace a řemeslné výroby se měla věnovat i propagandistické práci a sociálním otázkám. Nejpodstatnější však bylo, že mohla jednat nejen jménem svých členů, ale i jménem dalších obyvatel obce, pokud to bylo ve veřejném zájmu.

Po přijetí zákona o JZD následovala kolektivizace zemědělství, která však byla namísto proklamované dobrovolnosti založena na šikaně a znevýhodnění zemědělců odmítajících do JZD vstoupit.

**Materiál pro sekretariát ÚV KSČ omezování
a zatlačování vesnických boháčů**

1951, duben 17.

NA, KSČ-ÚV-GS, a. j. 1014, sv. 156

Na sibiřa sibiř. reprodukce

Ph

47/75 24
Archiv I/1-č. 75.

Materiál pro sekretariát ÚV KSČ.

Čís. 117.
22 výtisků.

V Praze dne 17. dubna 1951.

T a j n ě STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV v Praze
STUPĚŇ UTAJENÍ
Důvod: 490/2000 - N 30/80
Datum: 1.8.01 PhDr. Alena Nosková
Podpis

Omezování a zatlačování (vesnických boháčů.)

K předloženému materiálu o vesnických boháčích navrhu-
jí se tato

u s n e s e n í :

- A/ 1/ Vesnický boháč nesmí být za člena JZD přijímán a kde již členem je, přesvědčí vesnická organizace KSČ drobné a střední rolníky, že musí boháče z družstva vyloučit. ✓
- 2/ Proti vesnickým boháčům, kteří neobdělávají řádně půdu, neplní výrobní a dodávkové úkoly anebo vystupují nepřátel-
sky proti lidově demokratickému řádu použijí ONV za pomoci malých a středních rolníků zákona č. 55/47 Sb. Jejich půdu, budovy a inventář dají do nuceného pachtu JZD a tam, kde JZD není, určí MNV prozatímně nuceného pachtýře anebo se jinak postará o řádné hospodaření na tomto majetku. ✓
- 3/ ONV pomohou MNV za souhlasu okresního výboru KSČ, aby se nuceným pachtem potrestaný boháč vystěhoval v případě nutnosti ze své dosavadní usedlosti a ovlivňuje-li nepřátel-
sky drobné a střední rolníky, aby byl případně přestěhován do jiné obce a převeden na nezemědělské pracoviště. ✓

- 4/ Ministerstvo financí uloží peněžním ústavům, aby vymáhaly na vesnických boháčích i pohledávky, které vážnou na majetku boháčů, daném již do nuceného pachtu anebo vykoupenném podle zákonů o pozemkové reformě.
- 5/ Okresní orgány strany a okresní orgány lidové správy zajistí, aby při technicko-hospodářských úpravách byl vesnický boháč vytlačen na nejvzdálenější okraje honů a na půdu nejhorší bonity.
- 6/ V obcích, kde JZD budují společnou živočišnou výrobu, pomohou okresní výbory strany přes ONV zabezpečit pomocí zákona 55/47 pro družstva, podle místních poměrů, vhodné hospodářské budovy vesnických boháčů, kteří neplní výrobní a dodávkové úkoly.
- 7/ V obcích s JZD, která mohou obdělávat půdu vesnických boháčů, ONV dohodnou s okresními výbory KSČ a určí kdy a do jaké míry je žádoucí odčerpat od vesnických boháčů námezdní pracovní síly, případně i pracovní síly boháčovy rodiny.
- 8/ Ministerstvu zemědělství se ukládá, aby všechny ovocnářské školky, s výjimkou samozásobitelských, převedlo do konce roku 1951 ve všech obcích, kde je anebo vznikne JZD ze soukromého sektoru /od soukromých vlastníků i národních správ/ do jednotných zemědělských družstev.
- 9/ Ministerstvu zemědělství se ukládá, aby již v příštím hospodářském roce byly plně převedeny všechny množitelské plochy ze soukromého do socialistického sektoru, s výjimkou dokončení množení na množitelských plochách dvouletých jeřotelovin a travin.

- 10/ Ministerstvu vnitřního obchodu a ministerstvu zemědělství se ukládá, aby předložily do 14 dnů návrhy na odbourání výhod pro vesnické boháče při pěstování lnu a jiných plodin, z jejichž pěstování plynuly vesnickým boháčům nějaké výhody.
- 11/ Orgánům lidové správy se ukládá, aby po celý rok systematicky a přísně kontrolovaly, jak vesničtí boháči plní uložené úkoly a aby neplnění stíhaly nejpřísnějšími tresty.
- 12/ Ministerstvu zemědělství se ukládá, aby přes lidovou správu v případech, kdy je zřejmé, že splnění výrobního plánu vesnickým boháčem je ohroženo, zajistilo důslednější používání formy nuceného pachtu na hospodářství vesnického boháče, k zajištění jeho dobytka pro JZD tam, kde JZD je. V obci, kde ještě není JZD anebo ČSSS, převezme hospodářství boháče MNV, při čemž může část dobytka přesunout do některých JZD anebo ČSSS.
- 13/ Ministerstvu zemědělství se ukládá, aby převedlo ihned stanice státních hřebčinců ze soukromého sektoru do JZD anebo na ČSSS.
- 14/ Orgánům lidové správy se ukládá, aby používaly energičtěji zákona 55/47 při zajišťování krmivové základny vesnických boháčů pro JZD a drobné a střední rolníky. Dále se jim ukládá, aby pečovaly o to, aby nebyla vesnickým boháčům přidělována krmiva.

- 15/ Ministerstvu zemědělství se ukládá, aby před sklizní cukrovky upravilo protidodávku řízků vesnickým boháčům tak, aby odpovídala zastavenému dobytku.
- 16/ Ministerstvu financí se ukládá, aby předložilo návrh na zotřetí daňové praxe proti vesnickým boháčům, případně daňových předpisů.
- 17/ Okresní výbory KSČ a ONV budou dozírat, aby všechna tato opatření proti vesnickým boháčům byla vždy a bez výjimky prováděna za aktivní účasti souhlasu a pomoci malých a středních rolníků. Nepřipustí, aby tento boj proti vesnickým boháčům byl veden administrativními opatřeními.

B/ Ministr zemědělství předloží tento materiál ke schválení předsednictvu ÚV.

J. Ďuriš v.r.

Opis.

Klučov 23.3.1952.

Slovutná paní presidentová !

My podepsané ženy a matky z obce Klučova, okres Třebíč, mluvíme k Vám, jako ženy k ženě, která nejlépe pochopí bolest matky v jejím zoufalém postavení, ve kterém se bez příčiny ocitá. Jedná se totiž o matku s třemi drobnými dětmi, která si zaslouží ochrany. A za uvnitř uvedených okolností Vás paní presidentová prosíme, byste Vaším dobrým srdcem zapůsobila na Vašeho vzácného chůtě a našeho milovaného presidenta, by vyslyšel naši prosbu, kterou mu za ubohou ženu a matku tří drobných dětí předkládáme.

V naší obci Klučově, jest větší rolník jménem Zdeněk Hlouch se svoji manželkou a třemi drobnými dětmi. Zmíněný Zdeněk Hlouch, byl krajským soudem v Jihlavě pro jakousi protistátní činnost odsouzen na 14 roků vězení, se ztrátou majetku což schvalujeme. Přesto, však že při rozsudku Zdeny Hloucha bylo prohlášeno, že polovina majetku Boženy Hlouchové ostává nedotknutelná, byla dotyčná pí Hlouchová úředně vyzuměna, že má se do 23.3.1952 z bytu vystěhovati a přestěhovati se daleko od svého bydliště. Zvěděvše o této nečekané události, která pro matku se třemi dětmi jest přímo zdrcující a která za poklesek svého manžela nemůže, sešli jsme se v den stěhování u pí Hlouchové bez jakékoliv agitace s pudu citu lidskosti, vesměs všichni místní občané obého pohlaví do sídla pí Hlouchové v naději, že se dá předejít by pí Hlouchová nemusela se stěhovati daleko do neznáma, nýbrž by byla ponechána ve svém rodném kraji. Avšak přítomní policejní vykonavatelé jejichž chování se vůči přítomnému obecnstvu nebylo přímo demokratické. Kterí byli tak neoblomní a slovu nepřipustní, že se neobměkčili ani když ženy klečící se sepjatýma rukama prosili, by pí Hlouchová byla s dětmi ponechána ve svém rodném jí známém kraji. Byl to obrátek na pohled přímo zdrcující, při čemž se i mnohemu muži slza v oku objevila, nemluvíce ani o ženách a každá sebe menší ozvání se toho neb onoho občana nad neoblomností policejních orgánů, bylo považováno za pobuřující. A konec konců proti vůli pí Hlouchové a proti vůli vesměs veškerého místního občanstva byla pí Hlouchová daleko od našeho kraje odvezena. Obrázek, který se odehrával při stěhování pí Hlouchové před našimi zraky, ostane pro nás ženy nezapomenutelný. Ze jedná se o věc čistě spravedlivou, rázu demokratického; stavíme se my ženy za pí Hlouchovou, by byla nám vrácena zpět, do našeho kraje. A Vás milovaný náš presidente prosíme, byste vaší a nám známou vaší dobrotou a mocí, byl nám nápomocen. Za což Vám navždy vděčný zůstaneme.

Sdělení Vaše pane presidente o Vašem rozhodnutí nůž být nám sděleno na kteroukoli adresu spolupodepsaných, prosíme laskavě o brzké vyřízení této záležitosti.

V Klučově 23/3.1952
pp. Lipník u Hrotovic.

Následují podpisy :

Veselá Marie
Smíšková Marie
Veselá Antonie
Machatová Karolina
Doležalový Antonín
Králíková Františka
Králík Antonín Králiková Marie Vrbková Julie
Hochová Marie
Roubcová Eliška
Dvořáková Anna
Vrbková Antone
Dvořáková Frant.
Trojanová Daniela
Nováčková Stěpánka
Libuše Nahodilová
Gusta pavlíková
Anna Bartůvková
Marie Robotková
Sobotková Marie
Sulová Marie
Králíková Marie
Klementová Zdena
Nováková Marie
Nováková Zdena
Nováková Bohumila
Paylíková Anežka
Anastazie Sumpelová
Ludmila Sumpelová
Neyrzalová Františka
Marie Treterová
Marie Treterová
Blažena Sachlová
Marie Skoumalová
Marie Vrbková
Zdenka Vrbková
Mari Vrbková
Anna Treterová
Metodějka Veselá
Bláže Treterová - učitelka
Nevezalová Hedvika
Veselá Marie
Anežka Skoumalová
Růžena Sedláková
Nováčková Antonie
Votavová Jaromíra
Čechová Anastasie
Zadražilová Marie
Zadražilová Marie